

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie realizując zadania jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawia sprawozdanie z efektów pracy w 2023 roku.

**Rodzinna piecza zastępcza w liczbach:**

<b>FORMA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ</b>	<b>LICZBA RODZIN</b>	<b>LICZBA DZIECI</b>
<b>Rodziny zastępcze spokrewnione</b>	70	97
<b>Rodziny zastępcze niezawodowe</b>	31	34
<b>Rodziny zastępcze zawodowe</b>	2	9
<b>Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne</b>	2	9
<b>Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcja pogotowia rodzinnego</b>	0	0
<b>Rodzinny Dom Dziecka</b>	6	41
<b>Razem</b>	<b>111</b>	<b>190</b>

Źródło: dane własne Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej

W 2023 roku na terenie Powiatu Oławskiego funkcjonowało łącznie 111 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 190 dzieci (wraz z pełnoletnimi wychowankami, którzy pozostali w pieczy zastępczej do czasu ukończenia nauki), w tym:

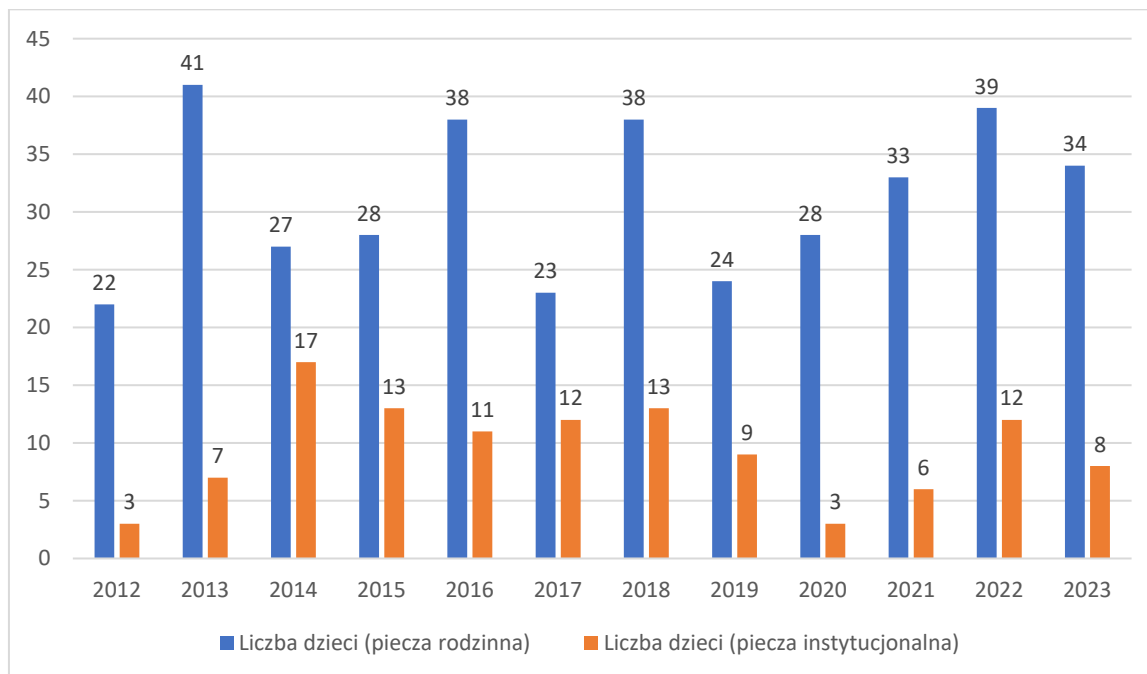
- 70 rodzin zastępczych spokrewnionych - 97 dzieci,
- 31 rodzin zastępczych niezawodowych - 34 dzieci,
- 2 rodziny zastępcze zawodowe - 9 dzieci,

- 2 rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne - 9 dzieci,
- 6 rodzinnych domów dziecka - 41 dzieci.

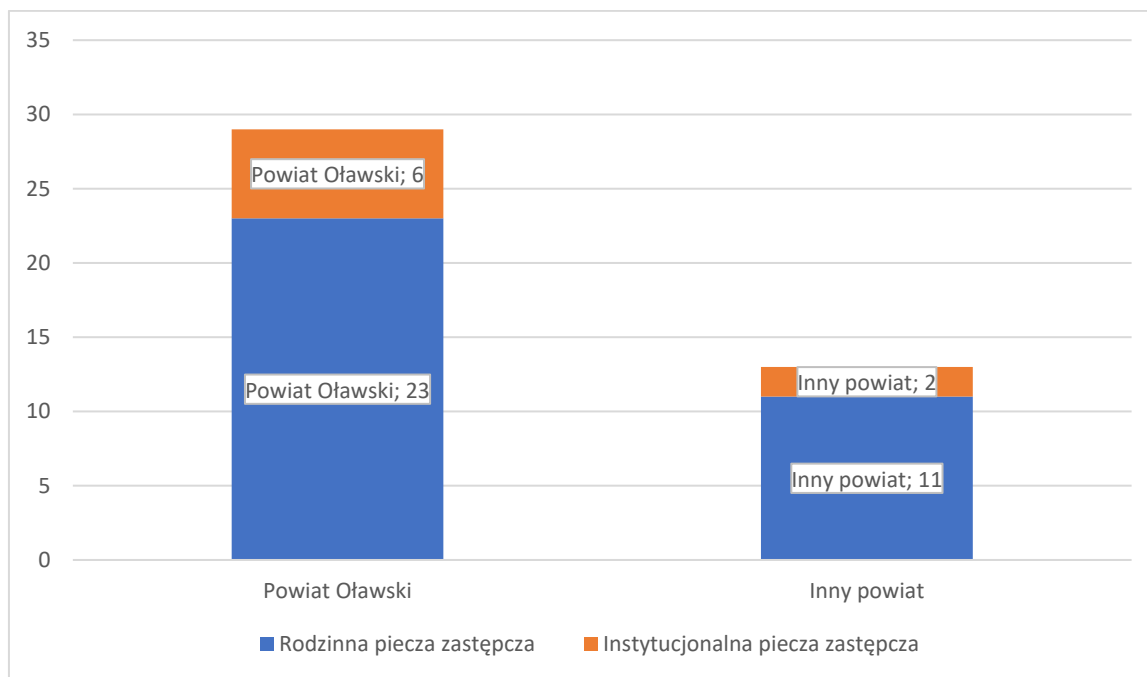
W 2023 roku utworzono 21 rodzin zastępczych, w tym 14 spokrewnionych rodzin zastępczych i 7 niezawodowych rodzin zastępczych. Natomiast rozwiązano 22 rodziny zastępcze, w tym 12 spokrewnionych i 10 niezawodowych rodzin zastępczych.

W 2023 roku na podstawie Postanowień Sądu, do rodzinnej pieczy zastępczej przyjęto 34 dzieci (16 w rodzinach spokrewnionych, 9 w niezawodowych, 1 w zawodowej, 8 w rodzinnym domu dziecka). W minionym roku w rodzinnej pieczy zastępczej zarejestrowano przepływy/odpływy 36 dzieci/dorosłych wychowanków pieczy, w tym: 14 powróciło do rodziny biologicznej, 3 zostało przysposobionych, 1 jest na styczości, 14 usamodzielniało się, 1 dziecko wraz z rodziną zastępczą przeprowadziło się na teren innego powiatu. 3 dzieci z powodu rezygnacji rodziny zastępczej ze sprawowania opieki nad nimi, i nie znalezienia rodziny zastępczej, która wyraziłaby zgodę na ich przyjęcie, została umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast do instytucjonalnej pieczy zastępczej przyjęto 8 dzieci (2 z Powiatu Wołowskiego, 6 z Powiatu Oławskiego). Wykres 1. przedstawia liczbę dzieci przyjętych do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na przełomie lat 2012 – 2023. Spośród dzieci, które trafiły do poszczególnych form pieczy zastępczej w 2023 roku funkcjonujących na terenie Powiatu Oławskiego, z terenu innego powiatu pochodziło 11 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i 2 dzieci z innego powiatu zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Wykres 2). W rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku przebywało 4 dzieci cudzoziemskich.

**Wykres 1. Dzieci przyjęte do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na przełomie lat 2012- 2023**



**Wykres 2. Dzieci przyjęte do pieczy zastępczej w 2023 r. w podziale na dzieci pochodzące z terenu Powiatu Oławskiego oraz innych powiatów**



**Dzieci przyjęte do rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku z podziałem na dzieci pochodzące z terenu Powiatu Oławskiego oraz z poza powiatu, z uwzględnieniem dzieci cudzoziemskich:**

Inny powiat	Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice	Miasto Oława	Gmina Oława	Gmina Domaniów	Dziecko cudzoziemskie
11	11	9	3	0	0

## **REALIZACJA ZADAŃ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE, JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**

### **I. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**

W 2023 roku działania promocyjne zmierzające do pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej odbywały się wieloetapowo. Po raz kolejny udało nam się zorganizować piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w którym mogli wziąć udział także mieszkańcy Powiatu Oławskiego, nie będący rodzicami zastępczymi. Dzięki temu, podczas indywidualnych rozmów pracowników zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej z potencjalnymi kandydatami na rodziców zastępczych, przybliżyliśmy temat rodzinnej pieczy zastępczej i procedury kwalifikowania kandydatów na rodziców zastępczych. Promowaliśmy się również podczas Dożynek Gminnych w Godzikowicach, Dożynek Gminnych w Domaniowie oraz podczas obchodów 25-lecia Powiatu Oławskiego. Szerząc ideę rodzicielstwa zastępczego i poszukując kandydatów na rodziny zastępcze, uczestniczyliśmy w 11 spotkaniach rodziców z nauczycielami podczas wywiadówek szkolnych w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Oławie przy ul. 3 Maja oraz wystąpiliśmy na zebraniu ogólnym w Liceum Ogólnokształcącym w Oławie na pl. Zamkowym. Dodatkowo przez cały 2023 rok przygotowywaliśmy się do promocji pieczy zastępczej poprzez tworzenie kalendarza na 2024 rok. 12 rodzin zastępczych wzięło udział

w sesji fotograficznej. Wybrane zdjęcia zostały umieszczone w kalendarzu ściennym. Pod koniec 2023 roku ok. 80 sztuk kalendarzy znalazło swoje miejsce w lokalnych urzędach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, bibliotekach, sekretariatach szkół, przychodniach itp. Każdy miesiąc tego szczególnego kalendarza stanowił poruszającą historię, której bohaterami były rodziny zastępcze z Powiatu Oławskiego. Oprócz tego informacje o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych były umieszczane na Facebooku, portalu Oława24, stronie internetowej Starostwa Powiatowego oraz PCPR w Oławie.

## **II. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.**

W 2023 roku zostało przeprowadzone jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Odbywało się w pierwszej połowie roku i dotyczyło przede wszystkim osób, które zostały zobowiązane do odbycia szkolenia przez sąd lub byli zobowiązani przez ustawodawcę. Jedna osoba zgłosiła się do naszej siedziby jako kandydatka na rodzinie zastępczą niezawodową. W szkoleniu wzięło udział w sumie 7 osób. Szkolenie przeprowadzali certyfikowani pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.

Wszyscy biorący udział w szkoleniu na niezawodowe rodziny zastępcze przeszli pozytywnie procedurę kwalifikacyjną. Przedstawili komplet dokumentów, wymagane oświadczenia i zaświadczenia, zostali sprawdzeni w Krajowym Rejestrze przestępstw na tle seksualnym, a także uzyskali pozytywną opinię psychologiczną dotyczącą motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pozytywną opinię pracownika centrum dotyczącą warunków socjalno-bytowych. Zakwalifikowani do wzięcia udziału w szkoleniu zostali również skierowani na praktyki. Wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali świadectwa ukończenia szkolenia. Jedna z osób zawnioskowała o wydanie Zaświadczenia kwalifikacyjnego.

## **III. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**

Szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze, które odbyło się w 2023 roku, miało charakter głównie warsztatowy. Kandydaci mieli okazję również czerpać wiedzę z licznych prezentacji oraz filmów z zakresu programu szkolenia. Szkolenia odbywały się w siedzibie centrum i korzystano z dwóch sal konferencyjnych. Szkolenie przeprowadzono zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

#### **IV. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie w 2023 roku, zorganizowało dwa szkolenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, tj.:

- warsztat „Wypalenie zawodowe”,
- szkolenie nt. Przemocy.

Dobór tematyki szkoleń był zgodny z oczekiwaniami rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz stanowił odpowiedź na pojawiające się liczne problemy wśród dzieci i młodzieży. Szkolenia zostały poprowadzone przez specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie.

#### **V. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.**

Zatrudnieni w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej specjaliści, w tym pedagog, psycholog i koordynatorzy oraz specjaliści pracy z rodziną, stale współpracują z rodzinami zastępczymi udzielając im pomocy, wsparcia i poradnictwa, mającego na celu m. in. zapobieganie wypaleniu zawodowemu. Odbywało się to poprzez spotkania w miejscu zamieszkania prowadzących rodziny zastępczej i rodzinne domy dziecka z koordynatorami i specjalistami pracy z rodziną oraz indywidualne konsultacje psychologiczne i pedagogiczne. Specjaliści byli dostępni codziennie w godzinach urzędowania centrum.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej organizował również grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. W 2023 roku odbyły się cztery spotkania w ramach grup wsparcia.

Ogromnym wsparciem dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka były superwizje grupowe, którą prowadził ceniony przez rodziców zastępczych Pan Kazimierz Ździebło. Pan Kazimierz prowadzi superwizje dla rodziców zastępczych z terenu Powiatu Oławskiego od kilku lat. W 2023 roku odbyło się sześć spotkań superwizyjnych dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

#### **VI. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w szczególności z ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz z organizacjami społecznymi.**

Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku, ściśle współpracował z wszystkimi instytucjami, które działają na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Współpraca ta polegała przede wszystkim na pozyskiwaniu i przekazywaniu informacji oraz dokumentacji dotyczącej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Koordynatorzy oraz specjaliści pracy z rodziną występowali również z pismami do różnych instytucji, w szczególności Ośrodków Pomocy Społecznej i Policji z prośbą o udzielenie informacji dotyczących sytuacji rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Na posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci byli zapraszani przedstawiciele następujących instytucji: szkół, ośrodków pomocy społecznej oraz sądów.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjaliści pracy z rodziną, utrzymywali stały kontakt z pedagogami i psychologami szkolnymi, kuratorami i asystentami rodziny.

#### **VII. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.**

W 2023 roku Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej organizował posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci, w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. W 2023 roku dokonano łącznie 325 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

## **VIII. Przeprowadzanie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.**

Rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mogły korzystać z pomocy i terapii specjalistów: psychologa i pedagoga, którzy są zatrudnieni w Zespole do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

### **Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem pedagoga Zespołu w 2023 roku :**

- liczba udzielonych porad i wsparcia w ramach poradnictwa specjalistycznego – 455,
- liczba rodzin objętych wsparciem pedagoga (konsultacje, wsparcie, poradnictwo, opiniowanie, terapia) – 90,
- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem pedagoga - 66 dzieci.

Liczba sporządzonych opinii pedagogicznych, w tym opinii sporządzonych w nawiązaniu do art. 38 a ust. 1, pkt. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to 42 opinie.

### **Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem psychologa Zespołu w 2023 roku:**

- liczba rodzin zastępczych, którym udzielono porad w ramach poradnictwa specjalistycznego – 97;
- liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa specjalistycznego to 512;
- liczba dzieci i młodzieży objętych stałą pomocą terapeutyczną to 34 wychowanków;
- liczba sporządzonych opinii psychologicznych, w tym sporządzonych w nawiązaniu do art. 38a, ust. 1, pkt 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - 36 opinii.

Tematyka problemów, z jakimi zgłaszano się do psychologa:

- problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- nieprawidłowe relacje, w tym nieumiejętny podział ról i obowiązków w systemie domowym rodzin zastępczych,
- problemy w sferze edukacji, trudności w nauce, opuszczanie lekcji w szkole,
- trudności emocjonalne, występujące lęki, zaburzenia nastroju, niskie poczucie własnej wartości podopiecznych, pojawiające się zachowania agresywne, zaburzenia zachowania,
- problemy dotyczące uzależnień (behawioralnych i in.),



- stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych,
- nieprawidłowe relacje z rodzicami biologicznymi,
- wsparcie po stracie bliskich osób,
- trudności w relacjach uczeń-nauczyciel oraz rówieśniczych,
- podejrzenie występowania przemocy w rodzinie zastępczej oraz w rodzinie biologicznej dzieci podczas przepustek; zakładanie Niebieskiej Karty A,
- edukacja rodziców zastępczych w zakresie procesu żałoby, przemocy (jej wpływu na dziecko, konsekwencji prawnych, rozmowa dyscyplinująca).

**IX. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.**

W siedzibie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej udzielane były porady prawne dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Radca prawny pełnił dyżur raz w miesiącu przez 2 godziny. Ponadto udzielał konsultacji telefonicznych i mailowych według potrzeb rodzin zastępczych. W ubiegłym roku udzielił 17 porad prawnych.

**X. Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**

W 2023 roku pracownik odpowiedzialny za kwalifikowanie kandydatów na rodzinę zastępczą lub inny pracownik wyznaczony przez kierownika komórki, zaopiniowali 27 kandydatów na opiekunów zastępczych pod kątem zapewnienia przez nich odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych, umożliwiających dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb oraz przeprowadzono badania psychologiczne wszystkim kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub spokrewnionej. Na podstawie przeprowadzonych wizyt w miejscu zamieszkania kandydatów, podczas których dokonano oceny warunków socjalno-bytowych, określono motywacje i predyspozycje do pełnienia funkcji

rodziny zastępczej, a także biorąc pod uwagę wyniki testów psychologicznych, wydano 27 opinii pozytywnych.

#### **XI. Przeprowadzenie diagnoz psychofizycznych dziecka, o których mowa w art. 38a ust. 1, pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

W 2023 roku psycholog wraz z pedagogiem dokonali 78 diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Diagnoza dziecka sporządzana była, na podstawie:

- obserwacji i wywiadu w miejscu przebywania dziecka lub w placówce, w której jest sporządzana diagnoza – w miejscu neutralnym, eskalującym ewentualne deficyty i niwelującym destrukторы zaburzające proces diagnostyczny (w sytuacji losowej – w uzasadnionych przypadkach, na prośbę osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej – dopuszczalne jest przeprowadzenie diagnozy psychofizycznej w formie telefonicznej i/lub online),
- informacji dotyczących funkcjonowania dziecka w rodzinie zastępczej,
- danych uzyskanych z dokumentacji dotyczących dziecka,
- przeprowadzonego badania psychologicznego i pedagogicznego z zastosowaniem zróżnicowanych metod pracy z dzieckiem (obserwacja, wywiad, narzędzia testowe, karty metaforyczne, Cykl Kolba, etc.).

Diagnoza psychofizyczna uwzględniała:

- informacje dotyczące wczesnego rozwoju dziecka, jego sytuacji rodzinnej,
- relacje dziecka z najbliższym otoczeniem oraz z osobami znaczącymi dla dziecka,
- określenie podstawowych potrzeb dziecka oraz poziomu ich zaspokojenia przez otoczenie,
- ocenę rozwoju funkcji: poznawczych, kompetencji emocjonalno – społecznych, sprawności ruchowej dziecka,
- rozwój zabawy i zainteresowań dziecka,
- analizę danych diagnostycznych pod kątem zasobów (czynników wspierających rozwój dziecka) oraz trudności (czynników zakłócających rozwój dziecka),
- wnioski dotyczące ewentualnych wskazań do pogłębienia diagnozy,

- wskazania do dalszej pracy terapeutycznej, zgodnie z potrzebami i możliwościami psychofizycznymi dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

## **XII. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.**

Koordinatory oraz organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy z rodziną, każdorazowo po otrzymaniu informacji o uregulowaniu sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i skompletowaniu dokumentacji, niezwłocznie zgłaszali dzieci do Ośrodka Adopcyjnego. W 2023 roku zostało zgłoszonych 11. dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, 3. zostało przysposobionych, 1. jest na styczności.

## **XIII. Wytoczone powództwa alimentacyjne przeciwko rodzicom biologicznym na rzecz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku.**

Dyrektor PCPR wytacza na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych. W postępowaniu przed sądem do kierownika stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym. W 2023 roku w Sądzie Rejonowym w Oławie złożono 21 pozwów alimentacyjnych, w tym 13 zakończono a 8 z nich jest nadal w toku. Dodatkowo w 2023 roku zakończyły się postępowania alimentacyjne rozpoczęte w 2022 roku. Było ich 7.

## **XIV. Inne zadania pracowników Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.**

Do innych zadań realizowanych w 2023 roku przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zaliczamy:

- przygotowanie wspólnie z opiekunami zastępczymi, bądź prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz asystentami rodziny, planów pomocy dziecku. W 2023 roku pracownicy stworzyli oraz monitorowali plany pomocy dzieciom oraz modyfikacje, w sumie było ich 34;
- pracownicy zespołu dokonali 28 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- dodatkowo pracownicy zespołu pomogli opracować osobom usamodzielnianym Indywidualne Programy Usamodzielnienia, dokumentów takich stworzono i ewaluowano 4;

- przygotowano 3 wnioski do sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletnich dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- napisano 7 wniosków o pozbawienie praw rodzicielskich oraz 6 wniosków o rozszerzenie uprawnień rodzicom zastępczym;
- koordynatorzy, organizatorzy, psycholog lub pedagog brali udział w spotkaniach rodziców biologicznych z dziećmi, przebywającymi w rodzinach zastępczych;
- w sytuacjach trudnych, wymagających omówienia ważnych zagadnień dotyczących dzieci czy wzajemnej współpracy, organizowano spotkania z rodzicami zastępczymi i/lub rodzicami biologicznymi.

#### **XV. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej oraz innym pracownikom zespołu szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.**

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku zapewnił pracownikom zespołu szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Oprócz tego pracownicy brali udział w szkoleniach organizowanych przez firmy zewnętrzne, także we własnym zakresie. Były to następujące szkolenia, spotkania, kursy, warsztaty, konferencje itp.:

- Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy,
- Seksualność i co dalej - jak i kiedy rozmawiać z dzieckiem o seksie,
- Skuteczna współpraca organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z sądem opiekuńczym,
- Bezpieczny dom, dziecko, rodzina,
- Procedura Niebieskie Karty,
- Elementy samoobrony na stanowisku pracy,
- Dzieci cudzoziemskie w pieczy zastępczej,
- Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych,
- Zatrzymać FAS,
- Kierunek – Dziecko,
- Ocena napięcia mięśniowego i posturalnego,
- Superwizja terapii bilateralnej,
- Superwizja.

## **XVI. Kolonia letnia Radków.**

W 2023 roku Kuratorium Oświaty we Wrocławiu po raz kolejny organizowało bezpłatne kolonie dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Organizatorem kolonii w miejscowości Radków było Biuro Podróży „KON TIKI” Łabaz i Grochantz z siedzibą we Wrocławiu. Koordynatorzy naszego centrum zgłosili pięcioro małych chętnych do wyjazdu na kolonię.

## **XVII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.**

Dzięki podjętej współpracy z Fundacją Hemmersbach Kids w dalszym ciągu możemy bezpłatnie korzystać ze sprzętu do EEG Biofeedback.

Zawarte porozumienie o współpracy z lokalnymi mediami (Oława24, TuOława, Gazeta Powiatowa), pozwalało nam szerzej rozpropagowywać nasze działania dotyczące promocji rodzicielstwa zastępczego.

Dzięki podjętej współpracy ze Stowarzyszeniem Wiosna, organizatorem Szlachetnej Paczki, cztery z pięciu zgłoszonych przez nasze centrum rodzin zastępczych otrzymało wsparcie w ramach programu Szlachetna Paczka.

Firma Semmelrock Stein + Design za pośrednictwem naszego Centrum przeznaczyła kwotę 2500 zł na wyposażenie pokoju wychowanki rodziny zastępczej spokrewnionej.

Dzięki podjętej współpracy z Fundacją „Krok Po Kroku”, możemy każde nowo przyjęte dziecko zdiagnozować na 1,5 konsultacji.

Współpracujemy również ze Stowarzyszeniem „Tęcza”, gdzie wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej objęci są opieką terapeutyczno-rehabilitacyjną.

## **XVIII. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu Oławskiego.**

W maju w Oławskim Centrum Rozwoju Społecznego, zorganizowaliśmy szkolenie z edukacji seksualnej dla osób ze służb pomocowych. Przedstawiciele różnych instytucji szkolili się i poszerzali swoją wiedzę i umiejętności głównie w celach zawodowych ale także prywatnie jako rodzice/opiekunowie. Szkolenie poprowadzili edukatorzy ze Stowarzyszenia „Up- date”

z Wrocławia. Temat TEN był odpowiedzią na coraz częściej pojawiające się trudności, związane z funkcjonowaniem dzieci i młodzieży w kontekście wychowania seksualnego.

### **XIX. Działania umożliwiające nawiązywanie wzajemnego kontaktu, integrację, wymianę doświadczeń i wzajemne wsparcie wśród rodzin zastępczych a także wychowanków pieczy zastępczej, w tym także osoby pełnoletnie.**

W 2023 roku zorganizowano i przeprowadzono następujące działania, inicjatywy, wydarzenia itp.:

#### **1. Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.**

Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, odbył się w Parku Miejskim przy PKP w Oławie. Był znakomitym czasem do wspólnej integracji rodzin zastępczych. Szczególnie, iż był poprowadzony przez wspaniałą, znaną już nam grupę animatorów firmę SELEDYNEK oraz JupiAnimacje. Piknik uświetnili również liczni sponsorzy: Starostwo Powiatowe w Oławie - Powiat Oławski, Urząd Miejski Oława, Urząd Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice, Ronal Polska, BIMs PLUS, Zakpol - Piotr Zakonek, Bank Spółdzielczy w Oławie, Restauracja Dobra Karma, Toyota Motor Manufacturing Jelcz Poland, Faurencia Polska, Prudential, ZWiK Oława, Krawczyńscy Jerzy, Leokadia - zakład cukierniczy, PAKCEZ Paweł Gwiazdowicz, FHU Liberty, Centrum Papiernicze, Akademia Piłkarska "Galacticos" Oława, Piotr-Med Transport Medyczny i Sanitarny, Policja Oława, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oławie, ROLMED Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Jan Rolka, Solve! BPO, Pani Renata Szydłowska-Piątek i Essity Polen. Nasi wychowankowie mogli korzystać z licznych atrakcji, które dla nich przygotowaliśmy: zamki dmuchane, kącik plastyczny, gry wielkoformatowe, zajęcia sportowe czy występy zaproszonych gości. Nie zabrakło również pysznego poczęstunku, o który zadbał Bar Sami Swoi a zwolennicy słodkości mogli liczyć na ciasto i cukierki oraz watę cukrową. Nad bezpieczeństwem naszych gości czuwali przedstawiciele służb ratunkowych policji, pogotowia ratunkowego oraz straży pożarnej. Dzieci przy okazji mogły zwiedzać pojazdy uprzywilejowane oraz przez chwilę wcielić się w rolę policjanta, strażaka czy ratownika medycznego. Piknik zakończyła zabawa z kolorowymi proszkami holi.

## **2. Mikołajki.**

W grudniu w sali sportowej PCER w Oławie mieliśmy okazję gościć Świętego Mikołaja. Z tej okazji zaprosiliśmy na imprezę mikołajkową rodziców zastępczych wraz z wychowankami. Na wszystkich czekały prezenty, niespodzianki i drobny poczęstunek. Był to czas wspólnej zabawy i integracji, którą poprowadziła grupa Seledynek. Całość uświetnili również nasi sponsorzy: Bartek Candles, Firma Remontowo-Budowlanej Jarek z Bystrzycy, Urząd Miejski Oława oraz Urząd Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice.

W ramach mikołajek wzięliśmy również udział w akcji Podaruj Gwiazdkę. Dzięki tej inicjatywie 47 dzieci z najuboższych rodzin zastępczych napisało listy do Świętego Mikołaja z prośbą o wymarzony prezent. Jest to akcja, w której bierzemy udział już drugi rok z rzędu i daje nam dużo satysfakcji i zadowolenia, ponieważ możemy spełniać życzenia dzieci.

## **3. Grupa wsparcia.**

Jest to forma wsparcia rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, która sprzyja wzajemnemu nawiązywaniu kontaktu, pozwala na wymianę doświadczeń i jest swoistego rodzaju integracją. W 2023 r. odbyły się cztery spotkania grupy wsparcia. Rodzice zastępczy podczas spotkań mogli wymieniać się swoimi doświadczeniami i praktykami.

## **4. Praktyki.**

Kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe zobowiązani są do wzięcia udziału w szkoleniu, którego integralną częścią są praktyki w zawodowych rodzinach zastępczych lub w rodzinnych domach dziecka. Kandydaci kierowani są na praktyki do rodziców zastępczych wskazanych przez nasze Centrum i stanowią często pierwszy krok do nawiązania wzajemnego kontaktu. Pozwalają przy tym przyjrzeć się funkcjonowaniu rodziny zastępczej „od wewnątrz”, nie tylko w teorii ale i w praktyce. Jest to cenne doświadczenie dla przyszłych rodziców zastępczych.

## **5. Inne:**

- **Dzień babci i dziadka** - w lutym 2023 roku zaprosiliśmy do naszego centrum babcie i dziadków, którzy jednocześnie pełnią funkcję rodziców zastępczych dla swoich wnucząt.

W przyjemnej atmosferze, pełnej wzruszeń i wspomnień, dzieci przygotowały upominki a nasi seniorzy przy drobnym poczęstunku i kawie mieli okazję wspólnie spędzić czas i zintegrować się;

- **warsztaty kulinarne „Kosz piknikowy” oraz „Halloween”** – niemalże tradycją stają się nasze warsztaty kulinarne. Dzieci wspólnie przygotowują posiłki, przekąski, angażują się w organizację. Warsztaty wpływają pozytywnie na rozwój naszych podopiecznych. Dzieci podczas takich spotkań mają okazję do wzmacniania współdziałania i przyjaźni. Rozwijają zmysł smaku, zapachu, dotyku i wzroku podczas przygotowywania i smakowania przyrządzanych potraw;
- **warsztat savoir vivre** – czyli sztuka dobrego zachowania przy stole – spotkanie z dziećmi miało miejsce w czerwcu 2023 roku – wychowankowie poznali zasady prawidłowego ułożenia sztućców, nakrycia stołu, serwowania potraf i napojów czy też reguły usadzania przy stole oraz zachowania podczas posiłków;
- **półkolonie wakacyjne** – dzięki uprzejmości Szkoły Językowej El Dorado, za naszym pośrednictwem nasi wychowankowie bezpłatnie uczestniczyli w półkolonii. Była to piękna wakacyjna przygoda z dodatkiem wspaniałej zabawy i nauki języka angielskiego;
- **warsztat pieczenia pizzy** – w sierpniu 2023 roku w pizzerii Piec na Młyńskiej nasi podopieczni mieli okazję spróbować swoich sił w robieniu pizzy;
- **gra terenowa** – na zakończenie wakacji wybraliśmy się w podróż po Polsce. Odwiedziliśmy Kraków, Warszawę, Toruń, Poznań, Gdańsk i Wrocław. Dzieci wykonując różne zadania na terenie miasta Oława, poznały legendy związane z ww. miastami. Gra cieszyła się ogromnym zainteresowaniem i zaangażowaniem bowiem nagrodą był skarb piratów i pyszne lody;
- **warsztat fotograficzny** – w październiku 2023 roku wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej mieli okazję poobcować z tematem fotografii. Dzieci dowiedziały się jak należy szukać ciekawych ujęć, na co zwracać uwagę, na czym polega kręcenie teledysków muzycznych. Uzyskali także wiedzę na temat programów pomocnych przy obróbce zdjęć a także przekonali się jak dużo radości i zabawy może dać robienie zdjęć przy pomocy profesjonalnego drona czy klasycznego Polaroida;



- **zajęcia z sensoplastyki** – w 2023 roku odbyły się dwa takie spotkania. Wzięło w nich udział 12 dzieci. Zajęcia sprzyjały rozwojowi wszystkich zmysłów jednocześnie a poprzez wykorzystanie różnego rodzaju kolorów, faktur, konsystencji a nawet smaków, dały dzieciom możliwość rozwijać aktywność na wszelkich płaszczyznach;
- **terapia Integracji Bilateralnej** – cykliczne zajęcia, w których w 2023 roku wzięło udział 7 dzieci. Terapia bilateralna, poprzez indywidualnie dobrane ćwiczenia, wpływała na możliwość pobudzania pracy obu półkul mózgowych, co u dzieci, które mają m.in. problem z pamięcią, koncentracją, skupieniem uwagi, koordynacją ruchową itp., jest niezmiernie istotne;
- **terapia EEG Biofeedback** – cykliczne zajęcia, w których w 2023 roku wzięło udział 5 dzieci. Dzięki tym zajęciom mogliśmy pomóc dzieciom z zaburzeniami pamięci i uwagi, z zaburzeniami mowy, nadpobudliwości psychoruchowej itp.;
- **trening Umiejętności Społecznych** – zajęcia cykliczne dla dzieci w wieku od 6 do 8 lat. W zajęciach wzięły udział dzieci, które miały trudność z regulacją emocji, osoby z diagnozą ADHD, osoby nieśmiałe itp. Dzięki treningowi dzieci mogły popracować nad umiejętnością reagowania na konflikty, zaczepki, podpuszczanie, uczyły się rozpoznawać emocje własne i innych, jak rozładowywać napięcie oraz jak stawiać granice i szanować granice innych;
- **Ogólnopolski Program Badań Profilaktycznych „NIE nowotworom u dzieci** – za pośrednictwem naszego centrum 5 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka mogło zgłosić swoich podopiecznych na bezpłatne badania usg jamy brzusznej, których celem była dokładna ocena stanu narządów wewnętrznych oraz wykrycie ewentualnych odstępstw od normy. Podczas badań lekarz dokonywał kompleksowej oceny narządów jamy brzusznej i układu moczowo-płciowego. Organizatorem ww. inicjatywy był Urząd Miejski Oława a badania były możliwe dzięki Fundacji Ronalda McDonalda.

## 6. Działania dla wychowanków będących w procesie usamodzielnienia:

- **Wyprawa ekologiczna i sprzątanie rzeki - warsztaty dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w ODRA CENTRUM we Wrocławiu.**

Głównym celem warsztatów ekologicznych była edukacja ekologiczna i zawodowa poprzez integrację i aktywizację młodzieży i osób pełnoletnich – usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej z Powiatu Oławskiego w miejscu spotkań na wodzie.

Warsztaty miały również na celu przygotowanie osób usamodzielnianych do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia poprzez poznanie m.in. zawodu ekologa, zajmującego się szeroko rozumianą ochroną środowiska naturalnego rzek i akwenów;
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rówieśnikami dzięki spotkaniu z pozostałymi uczestnikami warsztatów, a także ciekawe spędzenie czasu na rzece – rejs motorówką;
- zdobycie/rozwinięcie/utrwalenie umiejętności społecznych wzbogaconych doświadczeniem pracy w zespole, nawiązaniem nowych znajomości, poprawą umiejętności interpersonalnych, pozbyciem się nieśmiałości, zdobyciem/poprawą umiejętności autoprezentacji;
- zaspokojenia potrzeb emocjonalnych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych i kulturalno-edukacyjnych dzięki nabyciu umiejętności poruszania się po wodach, nauce znaków żeglugowych, umieszczonych na mostach i brzegach, a także możliwości rozmowy z ciekawymi ludźmi (osoba prowadząca zajęcia, sternik).

Udział w warsztatach usprawnił działania usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w poszukiwaniu wiedzy o ekologii czy poszukiwaniu przyszłego zawodu.

Wychowankowie pieczy zastępczej poprzez własną aktywność uzyskali wiedzę w jaki sposób dbać o środowisko wodne, jakie instytucje odpowiedzialne są za nadzór i bezpieczeństwo użytkowników transportu rzeczno. Dodatkowo uczestnicy warsztatów poznali m. in. kulisy pracy pracowników fundacji OnWater – założyciela ośrodka edukacyjno-kulturalnego z modelowym, niskoemisyjny obiektem pływającym.

- **Pisemne informowanie osób, które opuściły pieczę zastępczą o możliwości bezpłatnego korzystania z pomocy i wsparcia tutaj. Centrum, na które składają się:**
  - pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia,
  - pomoc prawną,
  - pomoc psychologiczną.

Osoby usamodzielniane informowane były również o ofercie pomocy i wsparcia pracowników Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej (psycholog, pedagog, interwent, terapeuta), którzy prowadzą działania o charakterze specjalistycznym i pomocowym dla osób doświadczających przemocy oraz osób, które czasowo znalazły się w sytuacji kryzysowej.

## **WNIOSKI**

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w Oławie w 2023 roku, starał się realizować wszystkie zadania przewidziane dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na tyle na ile było to możliwe. Propozycja działań podjętych w 2023 roku była odpowiedzią na zgłaszane potrzeby rodziców zastępczych. Przeprowadzone inicjatywy nastawione były na promowanie rodzicielstwa zastępczego oraz integrację rodzin zastępczych oraz wychowanków.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej poprzez swoje działania wzmacniał kompetencje opiekunów zastępczych. Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka były objęte kompleksową opieką i wsparciem. Ścisła współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, organizatorów, specjalisty pracy z rodziną oraz innych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, dała gwarancję właściwej opieki na dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

W naszej ocenie, zadania przewidziane w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego, były dość liczne. Pomimo tego, pozyskano tylko jedną rodzinę zastępczą niezawodową. To wciąż mało, aby można być spokojnym o przyszłość innych dzieci, które zgodnie z treścią Postanowień Sądów, będą musiały być umieszczane w rodzinnej pieczy zastępczej. Brak kandydatów na rodziców zastępczych, jest problemem ogólnopolskim i wiąże się z różnymi czynnikami, na które nie mamy wpływu.

W 2023 roku miało miejsce wiele inicjatyw na rzecz rodzin zastępczych a przede wszystkim dzieci i młodzieży, przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej. Podejmowane działania były odpowiedzią na zgłaszane potrzeby rodziców zastępczych. Miały na celu wsparcie rodziców zastępczych, chronienie ich przed wypaleniem zawodowym, ale także skierowane były

do wychowanków pieczy zastępczej. Pracownicy starali się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom z coraz to nowymi propozycjami, przygotowując konspekty nowych zajęć i warsztatów.

### **ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ**

W celu pełnej realizacji zadań nałożonych na powiat w zakresie systemu pieczy zastępczej, istnieje potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na:

- organizację dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Mikołajek i być może innych inicjatyw, które sprzyjać będą wspólnej integracji i wsparciu,
- promocję rodzicielstwa zastępczego i wolontariatu,
- szkolenia kadry Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej,
- szkolenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
- superwizję przeciwdziałającą wypaleniu zawodowemu.

.....

Sporządziła:

.....

Sprawdziła:

.....

zatwierdził Dyrektor PCPR: